

konkretne situacije, te su opravdano odbili zahtjeve tegljača za odmjeru nagrade za spašavanje. Međutim, nedvojbeno je da odsukavanje (tegljenog) broda - poput nekih drugih akcija tegljača koje također mogu izazvati sporove i dileme (npr. zatvaranje pukotine, razmjestaj tereta), koje ne predstavlja spašavanje, jer nisu ispunjeni uvjeti za takvu kvalifikaciju - ne spada u sadržaj prestacije tegljenja u užem smislu. To je posebna usluga koju treba posebno i platiti, tim više ako se u općim uvjetima naglašava mogućnost odgovarajuće intervencije. Prema tome, opravdano je za dodatnu uslugu tegljača, ako nema dogovora stranaka o visini, odnosno ako nije naknada za posebnu uslugu uključena u tegljarinu, odmjeriti naknadu koja neće biti tako visoka kao ona koja se priznaje pri spašavanju u okolnostima posebnih opasnosti, aleatornosti i rizika, ali će nadmašiti uobičajenu tarifu za tegljenje (konstrukcija o tzv. izvanrednom tegljenju - "remorquage exceptionnel" - kojom su se ponekad služili francuski sudovi kako bi pravdali povećanu tarifu, opravdano je napuštena).

I.G.

APELACIONI SUD, Rennes

Presuda od 3.II 1975.

Zapovjednik broda Panaghia Eleusa
c/a Comptoir commercial André et
Cie i Cie européenne de cereales

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Pasivna legitimacija zapovjednika broda u postupku za naknadu štete koju je pretrpjela prevežena roba - Tužba upravljena prema zapovjedniku broda djeluje i prema brodo vlasniku, brodaru i svim osobama zainteresiranim na oštećenoj robi - Brodar je odgovoran za štetu koju pretrpi roba koju je preuzeo na prijevoz, ako je šteta posljedica propuštanja cijevi sanitarnog uređaja na brodu, a brodar ne dokaže da je uložio dužnu pažnju za pronalaženje i otklanjanje ove mane broda - Brodar pod navedenom pretpostavkom odgovara i za daljnju štetu koju je primatelj pretrpio

Brodar je preuzeo na prijevoz teret sojinog brašna. Na odredištu je ustanovljeno da je veliki dio robe oštećen. Vještaci su ustanovili da je šteta nastala stoga što su propustale cijevi brodskog sanitarnog uređaja.

U sporu koji je povodom toga nastao između primatelja i broдача, a u kojemu su primatelji, kao tužitelji zahtijevali od broдача naknadu štete, prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a drugostepeni je tu presudu potvrdio.

Među ostalim prigovorima, tuženi je stavio i prigovor prekluzije, jer da tužba prema njemu nije uopće podnešena. Tužitelji su, naime, tužbu podnijeli protiv zapovjednika broда, a tu okolnost tuženi ne smatra za sebe relevantnom, jer da je morao sam osobno biti tužen. Sud ovaj prigovor nije prihvatio. Prema stajalištu suda tužba podnešena u mjestu izvan broдаровог sjedišta, u kojemu broдар nema svoje predstavništvo, a odnosi se na zahtjeve koji proizlaze iz redovite upotrebe i eksploatacije broда, djeluje prema broдовlasniku, broдарu i svim osobama zainteresiranim na oštećenoj robi. Ovo bez obzira na okolnost da li se spor odnosi na plovidbu ili komercijalno upravljanje brodom.

Što se tiče same osnove tužbenog zahtjeva, sud stoji na stajalištu da je broдар za utuženu štetu odgovoran ukoliko ne dokaže da je upotrijebio dužnu pažnju da osposobi broд za plovidbu. Jedan od elemenata sposobnosti broда je i ispravno stanje i funkcioniranje cijevi broдskog sanitarnog uređaja. Budući da broдар ovo nije dokazao mora nadoknaditi štetu.

Tužitelji su, pored naknade štete za oštećenu robu, zahtijevali da sud obveže broдача i na naknadu daljnje štete. Oni su naime, prema navodima tužbe, koje je sud pronašao istinitim, umjesto oštećene robe morali nabaviti drugu da bi na taj način ispunili svoje obveze prema vlastitim kupcima. Sud je udovoljio i ovom tužbenom zahtjevu. Primjenom francuskog prava, tuženi je dužan ovu štetu nadoknaditi ako je postupao u zloj vjeri. Prema stajalištu suda u ovom slučaju upravo se radilo o takvom postupku tuženoga. Zapovjednik, pa prema tome i broдар morali su znati, da broд ima navedene mane, a ta okolnost govori za njihov zlonamjerni postupak.

(DMF 1975, str.342)

B.J.

Bilješka. - Teško bi se mogli složiti sa stajalištem suda koje je iznešeno u gornjoj presudi da se radi o zlonamjernom broдаровом postupku. Sud polazi od pretpostavke da je

zapovjednik morao znati da brod ima navedenu manu. S tim se možemo složiti. Medjutim iz toga ne slijedi i daljnji zaključak koji je sud izveo, naime da je zapovjednik postupao zlonamjerno. Može se u najboljem slučaju raditi o gruboj nepažnji, a nikako namjeri. Teško bi, pa makar i teoretski, bilo zamisliti slučaj da će zapovjednik na ovaj način namjerno prouzrokovati štetu na robu, kada mu je poznato da će se morati nadoknaditi šteta, za koju i on može biti osobno odgovoran.

B.J.

SJEDINJENE AMERICKE DRŽAVE

SAVEZNI SUD

Presuda od 19.V 1975.

United States c/a Reliable
Transfer Co. Inc.

Nasukanje broda - Greška u navigaciji - Kvar obalnog svjetla - Dosadašnje pravilo u SAD prema kojem su za štete na stvarima kod obostrano skrivljenog pomorskog sudara ili nasukanja odgovorne obje strane na jednake dijelove (50:50) bez obzira na omjer njihove krivnje zamjenjuje se pravilom prema kojem se u takovom slučaju uvodi opće prihvaćeno pravilo da svaka od stranaka plaća naknadu prema omjeru svoje vlastite krivnje

Tužitelj je vlasnik tankera obalne plovidbe "Whalen" koji se u prosincu 1968. nasukao pred lukom New York. Tužene su Sjedinjene Američke Države radi naknade štete.

Na svom putu iz New Jersey-a prema New Yorku s punim teretom nafte tanker "Whalen" je već u blizini New Yorka uplovio u prolaz koji se nalazi između Cony Islanda na sjeveru i valobrana na jugu. Južni valobran obilježen je isprekidanim svjetlom, no medjutim te prosinačke noći svjetlo nije radilo. Prilikom manevra pretjecanja jednog tegljača i teglenice, a budući da je puhao vjetar olujne jačine s valovima oko tri metra, zapovjednik "Whalena" okrenuo je brod za 180° i krenuo u istočnom pravcu smatrajući da isplovljava na otvoreno more. Medjutim radilo se o pogrešnoj procjeni položaja.